

Omvårdnadsnämndens årsredovisning 2019

Sammanfattning

Omvårdnadsnämnden ansvarar för fyra nämndmål som är beslutade av Kommunfullmäktige. Två av de fyra målen har uppfyllts helt under 2019 och två mål bedöms till stor del ha uppfyllts under 2019. Målen som är uppfyllda under året är:

- Omvårdnadsnämnden har säkerställt att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.
- Omvårdnadsnämnden har arbetat för fler boendialternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

Målen som bedöms till stor del vara uppfyllda under året är:

- Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.
- Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Omvårdnadsnämnden har fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanlösningar. Uppdraget har rapporterats till omvårdnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna. Uppdraget är slutfört.

Viktiga händelser under verksamhetsåret är:

- Upphandlingen av sju vård- och omsorgsboenden resulterade i nya avtal som trädde i kraft den 1 mars 2019. Förvaltningen har stött verksamheterna i olika avseende i samband med byte av utförare för att bibehålla god kvalitet under verksamhetsövergångarna.
- Omvårdnadsnämnden har antagit nya utförare för gruppboenden Andersvägen samt för en ny gruppboende på Västra vägen.
- Digitalt medarbetarskap är ett projekt som Solna beviljades medel för från Europeiska socialfonden under 2018. Syftet med projektet är att utveckla kompetenser inom digital teknik och digitala verktyg för medarbetare och chefer. Efter sommaren började förvaltningens sju digitala kompetensledare sina uppdrag att utbilda medarbetarna inom egen regis verksamheter. Hittills har närmare 200 medarbetare fått utbildning. Projektet pågår till och med december 2021.
- Ny lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård innebär införande av nya arbetssätt med en snabbare utskrivningsprocess från slutenvård och sjukvård med fokus på samverkan mellan öppenvård, slutenvård och

kommunen. Omvårdnadsnämnden antog under hösten en regional överenskommelse om samverkan mellan regionen och kommunerna i Stockholms län vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Överenskommelsen reglerar frågor om betalningsansvar, tidsfrister och utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård.

- Omvårdnadsnämnden beslutade att permanenta hemgångsteamet (förstärkt hemtjänst) från 1 januari 2020.
- Solna stad står likt övriga kommuner och regioner i Sverige inför stora utmaningar till följd av den demografiska befolkningsstrukturen. Inom äldreomsorgen finns det behov av att hitta nya arbetssätt för att kunna möta utmaningen med brist på personella och finansiella resurser. Ett av de områden som vi har haft fokus på under 2019 har varit hemtjänsten. Fokus har varit på att genomföra en behovsanalys utifrån ett brukar- och anhörigperspektiv. Kvalitativa intervjuer mixades med observationer och dialoger med personalen. Flera insiktsområden togs fram i denna förstudie. Inom uppdraget en effektiv hemtjänst finns ett antal delar som behöver utredas och sannolikt utveckla nya riktlinjer och rutiner. Andra områden som behöver genomlysas är finansiering och bemanning samtidigt som digitaliseringens möjligheter ska tillvaratas.

Omvårdnadsnämndens nettobudget för år 2019 uppgår till 920,5 mkr, nettokostnader per 31 december uppgår till 923,5 mkr. Årets ekonomiska resultat visar ett underskott med 3,0 mkr, vilket motsvarar 0,3 procent av budgeten. De största förklaringsposterna till årets resultat är:

För verksamheter enligt SoL och övrig verksamhet visar resultatet ett underskott om 0,9 mkr i förhållande till budget. Inom området stöd i ordinärt boende är det högre kostnader för den upphandlade hemtjänsten enligt LOV p.g.a. volymökning, den genomsnittliga beställda och utförda tiden per omvårdnadskund ökade främst under årets första halvår. Underskottet vägs upp av färre köp av korttidsplatser och omsorgsboendeplatser enligt LOV, volymminskning inom insatsen boendestöd och en nedskrivning av kostnader för utskrivningsklara patienter.

För LSS-verksamheten visar årets resultat ett underskott på 2,1 mkr i förhållande till budget. Underskottet förklaras av att insatsen personlig assistans LSS ger ett underskott p.g.a. volymökning av antalet nya ärenden och utökade antal timmar. Underskottet dämpas genom ett överskott för kommunens kostnader för assistansersättning för de 20 första timmarna p.g.a. volymminskning samt lägre kostnader för den dagliga verksamheten också p.g.a. volymminskning.

Resultatet för omvårdnadsnämndens investeringar är ett utfall i nivå med budget.

Förslag till beslut

Omvårdnadsnämnden tar del av rapporten per 31 december 2019.

Elisabet Sundelin
Förvaltningschef

Raquel Baez
Chefscontroller

Årsredovisning 2019

OMVÅRDNADSNÄMNDEN

ON/2018:1, behandlas på Omvårdnadsnämnden den 11 februari 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvarsområden.....	4
Viktiga händelser	4
Mål och uppdrag	5
Ekonomisk analys	9
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.....	13
Tvarsektoriella frågor	15
Medarbetare	17
Framtida utmaningar och förutsättningar.....	18
Konkurrensutsättning	19
Intern kontroll	20
Verksamhetsmått	21

Sammanfattning

Omvårdnadsnämnden ansvarar för fyra nämndmål som är beslutade av Kommunfullmäktige. Två av de fyra målen har uppfyllts helt under 2019 och två mål bedöms till stor del ha uppfyllts under 2019. Målen som är uppfyllda under året är:

- Omvårdnadsnämnden har säkerställt att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.
- Omvårdnadsnämnden har arbetat för fler boendialternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

Målen som bedöms till stor del vara uppfyllda under året är:

- Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.
- Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Omvårdnadsnämnden har fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanlösningar. Uppdraget har rapporterats till omvårdnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna. Uppdraget är slutfört.

Viktiga händelser under verksamhetsåret är:

- Upphandlingen av sju vård- och omsorgsboenden resulterade i nya avtal som trädde i kraft den 1 mars 2019. Förvaltningen har stött verksamheterna i olika avseende i samband med byte av utförare för att bibehålla god kvalitet under verksamhetsövergångarna.
- Omvårdnadsnämnden har antagit nya utförare för gruppboenden Andersvägen samt för en ny gruppboende på Västra vägen.
- Digitalt medarbetarskap är ett projekt som Solna beviljades medel för från Europeiska socialfonden under 2018. Syftet med projektet är att utveckla kompetenser inom digital teknik och digitala verktyg för medarbetare och chefer. Efter sommaren började förvaltningens sju digitala kompetensledare sina uppdrag att utbilda medarbetarna inom egen regis verksamheter. Hittills har närmare 200 medarbetare fått utbildning. Projektet pågår till och med december 2021.
- Ny lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård innebär införande av nya arbetssätt med en snabbare utskrivningsprocess från slutenvård och sjukvård med fokus på samverkan mellan öppenvård, slutenvård och kommunen. Omvårdnadsnämnden antog under hösten en regional överenskommelse om samverkan mellan regionen och kommunerna i Stockholms län vid utskrivning från slutenvård och sjukvård. Överenskommelsen reglerar frågor om betalningsansvar, tidsfrister och utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård.
- Omvårdnadsnämnden beslutade att permanenta hemgångsteamet (förstärkt hemtjänst) från 1 januari 2020.
- Solna stad står likt övriga kommuner och regioner i Sverige inför stora utmaningar till följd av den demografiska befolkningsstrukturen. Inom äldreomsorgen finns det behov av att hitta nya arbetssätt för att kunna möta utmaningen med brist på personell och finansiella resurser. Ett av de områden som vi har haft fokus på under 2019 har varit hemtjänsten. Fokus har varit på att genomföra en behovsanalys utifrån ett brukar- och anhörigperspektiv. Kvalitativa intervjuer mixades med observationer och dialoger med personalen. Flera insiktsområden togs fram i denna förstudie. Inom uppdraget en effektiv hemtjänst finns ett antal delar som behöver utredas och sannolikt utveckla nya riktlinjer och rutiner. Andra områden som behöver genomlysas är finansiering och bemanning samtidigt som digitaliseringens möjligheter ska tillvaratas.

Omvårdnadsnämndens nettobudget för år 2019 uppgår till 920,5 mkr, nettokostnader per 31 december uppgår till 923,5 mkr. Årets ekonomiska resultat visar ett underskott med 3,0 mkr, vilket motsvarar 0,3 procent av budgeten. De största förklaringsposterna till årets resultat är:

För verksamheter enligt SoL och övrig verksamhet visar resultatet ett underskott om 0,9 mkr i förhållande till budget. Inom området stöd i ordinärt boende är det högre kostnader för den upphandlade hemtjänsten enligt LOV p.g.a. volymökning, den genomsnittliga beställda och utförda tiden per omvårdnadskund ökade främst under årets första halvår. Underskottet vägs upp av färre köp av korttidsplatser och omsorgsboendeplatser enligt LOV, volymminskning inom insatsen boendestöd och en nedskrivning av kostnader för utskrivningsklara patienter.

För LSS-verksamheten visar årets resultat ett underskott på 2,1 mkr i förhållande till budget. Underskottet förklaras av att insatsen personlig assistans LSS ger ett underskott p.g.a. volymökning av antalet nya ärenden och utökade antal timmar. Underskottet dämpas genom ett överskott för kommunens kostnader för assistansersättning för de 20 första timmarna p.g.a. volymminskning samt lägre kostnader för den dagliga verksamheten också p.g.a. volymminskning.

Resultatet för omvårdnadsnämndens investeringar är ett utfall i nivå med budget.

Nämndens ansvarsområden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området med mera.

Viktiga händelser

Under våren 2019 trädde nya avtal i kraft för sju vård- och omsorgsboenden. Byte av utförare skedde på Polhemsgården, Oskarsro, Hallen, Berga och Tryggheten. Ametisten och Björkgården drivs av tidigare utförare men med nya avtal. Under mars till om med augusti 2019 har nämnden sammanlagt utfört ett 20-tal verksamhetsbesök, haft samtal med anhöriga, personal, haft introduktion för nya chefer samt gjort anmälda och oanmälda besök i syfte att stödja verksamheterna för att bibehålla god kvalitet under verksamhetsövergångarna.

Installationen av moderna trygghetslarm har färdigställts i åtta vård- och omsorgsboenden. Hallen var det sista vård- och omsorgsboendet som blev klart under hösten 2019.

Den 1 januari 2018 trädde en ny lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i kraft. Samtidigt upphävdes lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Den nya lagen syftar till att säkerställa en trygg, säker och smidig övergång från slutenvård till öppen vård och omsorg så att personer som vårdas i slutet hälso- och sjukvård inte ska behöva stanna på sjukhus längre än nödvändigt. Förändringarna innebär införande av nya arbetssätt med en snabbare utskrivningsprocess, mer fokus på samverkan mellan öppen hälso- och sjukvård, slutet hälso- och sjukvård och kommunen, där den öppna hälso- och sjukvården blir dirigent för samverkan. Det har pågått ett omfattande utvecklingsarbete i samarbete med Region Stockholm och FOUUn avseende rutiner, uppföljning och samverkansformer. Under året har förvaltningen respektive regionen bjudit in till flera lokala samverkansmöten med representanter från verksamheten och regionen. Omvårdnadsnämnden antog under hösten en regional överenskommelse om samverkan mellan regionen och kommunerna i Stockholms län om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Överenskommelsen reglerar frågor om betalningsansvar, tidsfrister och utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård. I april 2018 startade projektet Trygg hemgång. Trygg hemgångsprojektet är en förstärkning av hemtjänsten och är ett team bestående av fyra undersköterskor som ger extra stöd till personer som har stort omvårdnadsbehov och eller stor oro inför utskrivning från sjukhuset till hemmet. Omvårdnadsnämnden beslutade på juninämnden att permanenta hemgångsteamet.

Solna stad har fått 4 mkr i stimulansmedel för att förstärka äldreomsorgen. Medlen har använts till att utbilda personal i lågaffektivt bemötande, utbilda personal i bemötande av personer med hörselnedsättning, införskaffa talenheter på vård- och omsorgsboende för att öka tryggheten, anpassa boendemiljön för personer med demenssjukdom samt IT-satsningar för att utrusta verksamheterna inför Solna 2025.

Under 2018 beviljades Solna stad medel från Europeiska socialfonden för projektet Digitalt medarbetarskap. Syftet med projektet är att utveckla kompetensen inom digital teknik och digitala verktyg för medarbetare och chefer inom omvårdnadsförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen samt att digital teknik ska vara ett naturligt inslag i kommande verksamhetsutveckling. Planeringsfasen av projektet pågick fram till sommaren 2019. Efter sommaren tillträdde förvaltningens sju digitala kompetensledare sina tjänster. Deras uppdrag är att på olika sätt utbilda medarbetarna inom egen regi. Hittills har nästan 200 medarbetare fått utbildning i hur man mailar samt vad och hur man hittar på intranätet. Varje utbildningsområde följs upp genom enkäter. Resultatet från dem används för att se om förbättringar behövs avseende hur projektet genomförs. Projektet pågår till och med december 2021.

Solna stad står likt övriga kommuner och regioner i Sverige inför stora utmaningar till följd av den demografiska befolkningsstrukturen. Inom äldreomsorgen finns det behov av att hitta nya arbetssätt för att kunna möta utmaningen med brist på personella och finansiella resurser. Ett av de områden som vi har haft fokus på under 2019 har varit hemtjänsten. Fokus har varit på att genomföra en behovsanalys utifrån ett brukar- och anhängarperspektiv. Kvalitativa intervjuer mixades med observationer och dialoger med personalen. Flera insiktsområden togs fram i denna förstudie. Inom uppdraget en effektiv hemtjänst finns ett antal delar som behöver utredas och sannolikt utveckla nya riktlinjer och rutiner. Andra områden som behöver genomlysas är finansiering och bemanning samtidigt som digitaliseringens möjligheter ska tillvaratas.

Omvårdnadsförvaltningen fortsätter med certifiering av demensteam i hemtjänsten samt sammankallar till nätverksträffar för demensteam. Tre hemtjänstföretag är certifierade. Åtta undersköterskor har genomfört utbildningen under våren och fått diplom. Totalt har 88 undersköterskor genomfört utbildningen. Syftet med att certifiera demensteam inom hemtjänsten är att få en jämn och säkrad kvalitet av insatser för personer med demenssjukdom som bor kvar hemma.

Verksamheten på Fläderstigen har 10 lägenheter för personer med beslut om bostad enligt LSS. Det är egen regi som ansvarar och driver verksamheten. Inflyttningen påbörjades i december 2018 och har fortsatt under året. Omvårdnadsnämnden har antagit Frösunda Omsorg som ny utförare från 1 juli 2020 för gruppboenden på Andersvägen samt Patia AB till utförare från 1 juli 2020 för en ny gruppboende på Västra vägen.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2019 med inriktning för 2020-2021 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.
 Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.
 Omvårdnadsnämnden ska arbeta för fler boendeanternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.
 Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda

 Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Vartannat år mäts måluppfyllelsen i nationella brukarundersökningar för personer med boendestöd samt för personer med funktionsnedsättning som bor i grupp- eller servicebostäder och personer som deltar i daglig verksamhet.

Brukarundersökningen för 2019 visar att nöjdheten med hemtjänsten i sin helhet ligger på samma nivå jämfört med föregående år (87 %). Även andelen som får ett bra bemötande i hemtjänsten ligger på samma nivå jämfört med föregående år (95 %). Andelen med hemtjänst som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten är något högre jämfört med tidigare år (83 % jämfört med 81 % året innan). Svarefrekvensen var 61 procent (524 personer) varav 69 procent (362 personer) var hemtjänstkunder som har svarat antingen självständigt eller med hjälp av någon annan och för 31 procent (162 personer) var det enbart någon annan som svarat på brukarundersökningen. I Solna, Stockholms län och riket ligger andelen som svarar på brukarundersökningen kvar på samma nivå jämfört med föregående år och Solnas resultat för nöjdheten i sin helhet hos hemtjänstkunderna följer liknande mönster som Stockholms län och riket.

Brukarundersökningen för 2019 visar att nöjdheten med vård- och omsorgsboende i sin helhet är lägre i jämförelse med föregående år (75 % jämfört med 78 % året innan). Andelen som får ett bra bemötande från personalen på vård- och omsorgsboende ligger på något lägre nivå (89 % jämfört med 92 % året innan). Andelen som känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende ligger på något lägre nivå jämfört med föregående år (83 % jämfört med 85 % året innan). Svarefrekvensen var cirka 51 procent (knappt 260 personer) varav 40 procent (drygt 100 personer) av de svarande var den äldre själv eller tillsammans med någon annan och för 60 procent (155 personer) var det någon annan som har besvarat brukarundersökningen. I Solna, Stockholms län och riket ligger andelen som svarar på brukarundersökningen kvar på samma nivå jämfört med föregående år. Solnas resultat av nöjdheten i sin helhet hos de som bor på vård- och omsorgsboende ligger på lägre nivå (75%) jämfört med Stockholms län (79%) och riket (81%).

Under 2019 har omvårdnadsförvaltningen fortsatt att mäta brukarnas upplevelse med fördjupade kvalitetsfrågor. I samband med att handläggarna på avdelningen för myndighetsutövning genomfört sina individuppföljningar har de ställt dessa frågor till kunderna. Syftet med dessa frågor är att komplettera resultaten i de nationella brukarundersökningarna. Det var 205 av 231 tillfrågade personer med hemtjänst som svarade. Svaren visar att andelen som alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen inom hemtjänsten är 99,5 procent. Andelen som alltid/oftast känner sig trygga hemma med sin hemtjänst är 97 procent. Det var 126 av 158 tillfrågade personer boende på vård- och omsorgsboende som svarade. Svaren visar att andelen som alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen på vård- och omsorgsboende är 100 procent. Andelen som alltid/oftast känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende är 99 procent.

Brukarundersökningen för personer med boendestöd genomfördes för första gången i Solna stad under 2018 och kommer framöver att genomföras vartannat år i Solna. Under 2019 har förvaltningen följt upp avtalen för boendestöd. Resultatet visar att verksamheterna följer sina utvecklingsplaner.

Brukarundersökningen för personer boende på service- eller gruppboende samt deltagare på daglig verksamhet enligt LSS genomfördes i Solna stad under 2019. Resultatet visar att de boende som bor på serviceboende upplevde att de fick den hjälp de behövde från all personal ligger något lägre än resultat 2017 (82 % jämfört med 87 %). Andelen av de boende på gruppboendet svarade att de alltid fick den hjälp de behövde hemma ligger lägre jämfört med 2017 (84% jämfört med 100%). Andelen av de som bor i serviceboende som kände sig trygga med all personal hemma var något lägre än resultatet 2017 (82 % jämfört med 86 %). Andelen av de som bor i gruppboende svarade att de kände sig trygga med all boendepersonal var lägre än resultatet 2017 (78 % jämfört med 85 %). Andelen av de som bor på gruppboende som svarade att all personal hemma pratade med dem så att de förstår vad de menar är lägre än resultatet 2017 (71 % jämfört med 90 %). Andelen av de som bor på serviceboende som svarade att all personal hemma pratade med dem så att de förstår vad de menar var högre än 2017 (68 % jämfört med 53 %). Svarefrekvensen för serviceboende var 76% (22 personer) och för gruppboende 68% (34 personer). I denna brukarundersökning har det endast varit den enskilde själv som har besvarat frågorna.

Andel av deltagarna på daglig verksamhet som upplever att man alltid får den hjälp man vill ha är något lägre än resultatet 2017 (80 % jämfört med 84 %). Andelen av deltagarna som upplever att all personal bryr sig om dem är lägre än resultatet 2017 (77 % jämfört med 90 %). Andelen av deltagarna som uppger att all personal pratar med dem så att de förstår vad personalen menar är lägre än resultatet 2017 (66 % jämfört med 74 procent). Andelen av

deltagarna som känner sig trygga med all personal är lägre än 2017 (64 % jämfört med 78 %). Svarefrekvensen för daglig verksamhet var 63% (55 personer). Även här är det bara den enskilde själv som har svarat på frågorna.

Värt att nämna är att de verksamheter som ingår i brukarundersökningen 2019 delvis skiljer sig från underlaget 2017. Detta beror på att urvalet för daglig verksamhet utgår från de verksamheter som innevarande år har fem eller fler solnabor placerade i verksamheten. Vad gäller grupp- och servicebostäder så har nya tillkommit sedan 2017 års undersökning, vilket har lett till att underlaget delvis skiljer sig åt från 2017.

Analys av resultaten från brukarundersökningen för personer med funktionsnedsättning sker i samverkan med kommunerna Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby. Denna samverkan organiseras av FOU nu och motsvarande samverkan har funnits inom äldreomsorgen sedan flera år tillbaka men är ny inom funktionshinderområdet från 2019. Vid jämförelse med dessa kommuner och med riket ligger Solnas resultat i huvudsak i linje med övriga men det finns några områden där Solna ligger något lägre. Dessa områden kommer utgöra underlag för gemensam analys och åtgärdsplanering tillsammans med utförarverksamheterna under 2020.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- För att uppnå målet har förvaltningen fortsatt sina kompetenshöjande insatser genom att erbjuda vård- och omsorgspersonal och biståndshandläggare olika utbildningar. Personal inom hemtjänst och biståndshandläggare har fått utbildning i psykisk ohälsa för äldre under våren 2019, vilket har följts upp genom att nätverksträffar initierats för utbildade handledare. Nätverksträffarna kommer att fortsätta under 2020 och utvärderingar har visat att såväl utbildningen som nätverksträffarna är uppskattade.
- Tre hemtjänstutförares medarbetare har fått utbildning i bemötande av personer med demenssjukdom och är demenscertifierade. Utbildningar och nätverksträffar har fortsatt regelbundet under året.
- På vård- och omsorgsboenden har utbyte till modern larmutrustning färdigställts, vilket stödjer målet positivt.
- Förvaltningen har fortsatt att följa upp personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag. Varje månad följs statistiken upp i ett verksamhetssystem med återkoppling till utförarna. Personalkontinuiteten i hemtjänsten ligger på en fortsatt god nivå. Uppföljningar av registreringar i nationella kvalitetsregister har fortsatt.
- Utförarna har fått brukarundersökningsresultat på verksamhetsnivå och de har utifrån resultatet och avtalsuppföljningen gjort egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bland annat bättre bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat har följts upp av förvaltningen enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2019.
- Under 2018 och 2019 har LSS-verksamheterna arbetat med de utvecklingsområden som identifierades efter 2017 års brukarundersökning.

Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter

 Målet uppfylls i år

Under 2019 har samarbetet med socialnämnden fortsatt för att följa upp och arbeta vidare med samverkansöverenskommelsen. Samverkan med stadsledningsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen samt tekniska förvaltningen har fortsatt under året vilket har lett till större tillgång till lägenheter för personer med funktionsnedsättning som har behov av LSS insatser.

Styrgruppen för vårdssamverkan i Solna har fortsatt sitt samarbete. Syftet med styrgruppen för vårdssamverkan är att underlätta och upprätthålla en sammanhållen vårdkedja för äldre i Solna med behov av båda huvudmännens vård och omsorg.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska har fortsatt haft regelbundna möten med läkarorganisationerna och utförarnas medicinskt ansvariga sjuksköterskor för vård- och omsorgsboenden.

Övriga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- I samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen har en deltävling för Funkisfestivalen arrangerats, musikevenemanget har vänt sig till personer med funktionsnedsättning.
- Vårdssamverkan i Solna är ett samarbete mellan Danderydsgeriatriken, Jakobsbergsgeriatriken, vårdcentraler,

primärvårdsrehab, ASIH och omvårdnadsförvaltningen i Solna stad. Syftet med vårdssamverkan är att underlätta och upprätthålla en sammanhållen vårdkedja för äldre i Solna med behov av båda huvudmännens vård och omsorg. Målet för vårdssamverkan är att ge en trygg, säker och väl sammanhållen vård och omsorg oavsett vilken huvudman eller vilken verksamhet som ansvarar för vården och omsorgen. Samverkan bedrivs genom dagligt samarbete (där samordnad individuell plan ingår), samverkansmöten och styrgruppsmöten. Under 2019 har flera samverkansmöten genomförts. På dessa möten har rutiner för ny lag om "Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" (LUS) följts upp samt samverkansrutinen för personer med kognitivsvikt.

- Omvårdnadsnämnden har två akademier, en för äldre och en för personer med funktionsnedsättning. I akademierna ingår FOU.nu, FOU Södertörn, Karolinska institutet, Consensus (Vård- och omsorgscollege), representanter från brukarorganisationer och äldre- och funktionsnedsättningsombudet.
- Det finns ett etablerat samarbete med Röda Korset, SPF och Ett levande Hagalund och andra volontärer för att bryta social isolering, ge social stimulans, friskvård och kulturaktiviteter.

Omvårdnadsnämnden ska arbeta för fler boendeanternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning

● Målet uppfylls i år

Under 2019 har samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten och berörda nämnder fortsatt enligt plan, vilket har lett till större tillgång till lägenheter för personer med funktionsnedsättning som har behov av LSS-insatser. Servicebostaden Fläderstigen i Ritorp har startat med successiv inflyttning under 2019 och antalet lägenheter i befintliga servicebostäder utökas. Planering pågår för att öppna Västra vägens gruppboende under mitten av 2020. Ytterligare en gruppboende Grängsgatan planeras att öppnas under början av 2020.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har fortsatt att utveckla boendestödet, vilket gör att fler personer med funktionsnedsättning kan bo kvar i ordinärt boende med stöd av boendestödare.
- Behovet av service- och gruppboende kvarstår och planeringen i samarbete med miljö- och byggnadsförvaltningen samt stadsledningsförvaltningen har fortsatt. Det finns planer på ett antal grupp- och servicebostäder, som kommer bli inflyttningsklara under 2021-2024.

Den upplevda ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska

▲ Målet uppfylls till stor del i år

En samlad bedömning utifrån Socialstyrelsens nationella enkätundersökning för brukare, intervjuundersökningar som görs av biståndshandläggare inom omvårdnadsförvaltningen samt olika aktiviteter som syftar till att minska upplevd ensamhet är att målet till stor del uppfylls.

Brukarundersökningen för 2019 visar att 54 procent av de med hemtjänst uppger att de besväras av ensamhet, vilket är högre än år 2018 då andelen var 52 procent. Solnas resultat är på ungefär samma nivå eller något bättre jämfört med Stockholms län och riket.

Brukarundersökningen för 2019 visar att 62 procent av andelen äldre boende på vård- och omsorgsboende besväras av ensamhet och den ligger kvar på ungefär samma nivå som året innan då andelen var 61 procent. Jämfört med Stockholms län och riket upplevs den besvärande ensamheten av något färre av de som bor på vård- och omsorgsboenden i Solna (62 % jämfört med 65 %).

Förvaltningens fördjupade kvalitetsfrågor besvarades av 205 av 231 tillfrågade hemtjänstkunder. Sju procent uppger stora problem med den besvärande ensamheten och 19 procent upplever att det är ett visst problem med den besvärande ensamheten. Resultatet för 126 av 158 tillfrågade boende på vård- och omsorgsboende visar att knappt 2 procent uppger att det är ett stort problem med den besvärande ensamheten och 15 procent upplever att det är ett visst problem. Jämfört med år 2018 är det ett bättre resultat. De svarande hade bland annat önskemål om promenader, träffa andra och sociala aktiviteter, men uppgav även saknad av en bortgången maka/make samt att omgivningen på ett vård- och omsorgsboende påverkade upplevelsen av ensamhet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har sju seniorträffar varav en är mötesplats för personer med demenssjukdom och psykisk ohälsa.
- Väntjänsten i Solna syftar till att bryta ofrivillig isolering och ensamhet hos äldre. Väntjänst drivs i samverkan mellan omvårdnadsförvaltningen, Röda Korset och Äldreforum och kan göra besök i hemmet för en pratstund, erbjuda högläsning, promenader eller annan aktivitet.
- Förvaltningen erbjuder alla som fyller 80 år och 90 år ett förebyggande hembesök av en arbetsterapeut. Besöket syftar till att ge information om stadens utbud av service och aktiviteter.
- Certifiering av demensteam samt nätverksträffar för demensteam i hemtjänst fortsätter och syftar till bättre bemötande, trygghet och minskad upplevd ensamhet hos personer med demenssjukdom.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- ✓ Uppdraget är slutfört
- ▶ Uppdraget pågår enligt plan
- ⏸ Uppdraget pågår med avvikelse
- ! Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna.
✓ Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna

- ✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i december. Kommunstyrelsen beslutade att ge stadsledningsförvaltningen i uppdrag att utarbeta ett förslag till principöverenskommelse med Bostadsstiftelsen Signalisten om utveckling av ett nytt vård- och omsorgsboende i Bagartorp.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar

- ✓ Uppdraget är slutfört.

Under september har uppdraget om omvårdnadsnämndens handlingsplan för arbetet med hemmaplanslösningar rapporterats till omvårdnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Ekonomisk analys

Utfall och årsprognos

Resultatet för 2019 visar ett underskott mot budget med 3,0 mkr. Det är 12,8 mkr sämre än resultatet för 2018 som uppgick till ett överskott om 9,8 mkr. Den negativa resultatutvecklingen under året beror övergripande främst på ökade kostnader i förhållande till budget trots att intäkterna sammantaget har ökat i förhållande till budget.

Intäkterna har ökat i jämförelse med budget med 16,5 mkr, ökningen avser dels vidareförmedlade statsbidrag utöver budget bl. a. för att skapa goda förutsättningar för vårdens medarbetare inom den kommunala hälso- och sjukvården och för att bibehålla en tidigare höjd habiliteringsersättning (sammanlagt 4,2 mkr) och dels ersättningen från Försäkringskassan för personlig assistans och driftbidrag från Arbetsförmedlingen (4,0 mkr). Resterande 8,3 mkr avser högre interna intäkter p.g.a. volymökningen i förhållande till budget för Humaniora hemtjänst (detta påverkar även kostnadssidan med motsvarande belopp för interna kostnader).

De ökade kostnaderna i jämförelse med budget motsvarande sammanlagt 19,5 mkr avser högre personalkostnader än budgeterat för Humaniora hemtjänst p.g.a. volymökning genom fler utförda hemtjänsttimmar. Köp av verksamhet/tjänster visar ett överskott beroende på lägre kostnader för boendestöd, färre antal platser än budgeterat för Polhemsgården och lägre kostnader för utskrivningsklara patienter och bårhusförvaring p.g.a. nedskrivning av äldre tvistiga fakturor. Årets underskott vägs upp av lägre kostnader än budgeterat för bostadsanpassningar och för kommunens kostnader för de 20 första timmarna för personlig assistans.

Nedan förklaras de största budgetavvikelserna på kostnadssidan:

Personalkostnaderna visar ett underskott på 15,5 mkr jämfört med budget. Ökningen beror främst på avtalsenliga löneökningar och volymökning för Humaniora hemtjänst. Behovet av att anställa fler personer än budgeterat är kopplat till att Humaniora under året har utökat budgeterad volym p.g.a. fler kunder och fler utförda timmar inom insatserna omvårdnad och service. Humaniora, som drivs i egen regi med avtal enligt LOV, visar ett underskott som förutom volymökningar förklaras av att verksamheten under året har gjort en omorganisation för att möta det ökade kundantalet och för att skapa förutsättningar till en återgång till en budget i balans under 2020. Utfallet påverkas även av att extra lönesatsningar har gjorts för biståndshandläggare. Handläggarna var en särskild prioriterad grupp när det gäller lönerevisionen 2019.

Köp av verksamhet/ tjänster omfattar köp där avtal eller liknande överenskommelse om att driva viss verksamhet finns med extern producent. De sammanlagda kostnaderna visar ett nettoöverskott på 5,1 mkr i förhållande till budget. För hemtjänstverksamheten redovisas ett underskott på 2,3 mkr p.g.a. volymökning. Kostnader för insatsen boendestöd är 1,5 mkr lägre än budgeterat vilket gör att underskottet för hemtjänsten totalt minskar. Kostnader för verksamheterna vård- och omsorgsboende ger ett överskott på 3,5 mkr p.g.a. främst färre platser än budgeterat för Polhemsgården. Inom LSS redovisas ett underskott om 3,6 mkr för insatsen personlig assistans p.g.a. en ökning av antalet nya ärenden och en utökning av antal beviljade timmar. Senareläggning av starten för en LSS-gruppbostad från april 2019 till 2020 innebär lägre hyreskostnader och ger ett överskott om 0,9 mkr. Kostnader för insatsen daglig verksamhet blev 2,0 mkr lägre än budgeterat. En nedskrivning av en tvist om fakturor för utskrivningsklara patienter och bårhusförvaring motsvarande 1,9 mkr bidrar till överskottet på köp av verksamhet.

Övriga kostnader visar ett överskott på 1,0 mkr i förhållande till budget. Avvikelsen beror på överskott för kommunens kostnader för de 20 första timmarna för personlig assistans, främst p.g.a. volymminskning. Även kostnaderna för bostadsanpassning blev lägre än budgeterat.

Den ökade *interna kostnaden* på 9,5 mkr beror på antalet beställda och utförda timmar på Humaniora hemtjänst blev högre än budgeterat.

I förhållande till föregående år har verksamhetens nettokostnader ökat med 28,1 mkr vilket motsvarar en ökning med 3,1 procent. Ökningen beror till största delen på indexuppräknningar av samtliga ersättningar, högre personalkostnader p.g.a. avtalsenliga löneökningar och volymökningar för Humaniora hemtjänst och externa utförare samt högre kostnader för hyresavtal under 2019 p.g.a. den nyöppnade LSS servicebostaden på Fläderstigen. Förändringen förklaras även av att statsbidragen för ökad bemanning inom äldreomsorgen och statsbidrag för ökad välfärdsteknik inom omsorgen har minskat i förhållande till år 2018.

Periodens utfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- utfall	Budget	Prognos	Prognos- utfall
Taxor och avgifter	29,0	29,0		-0,5	29,5	28,8	0,2
Hyror och arrenden	34,6	33,8		-0,5	35,2	35,2	-0,6
Bidrag	75,9	87,9		8,3	67,6	75,1	0,8
Försäljning av verksamhet	1,8	1,6		0,9	1,0	2,0	-0,2
Övriga intäkter	22,9	22,8		0,2	22,7	22,7	0,2
Interna intäkter (kto 39)	68,9	60,5		8,3	60,7	69,6	-0,7
Summa intäkter	233,1	235,5	-1,0 %	16,5	216,6	233,4	-0,3
Personalkostnader	-255,2	-234,9		-15,5	-239,7	-253,7	-1,5
Köp av verksamhet/tjänster	-697,2	-701,6		5,1	-702,4	-703,3	6,1
Lokalkostnader	-77,2	-68,9		0,0	-77,1	-76,6	-0,6
Kapitalkostnader	-3,3	-2,3		-0,5	-2,8	-2,8	-0,5
Övriga kostnader	-44,8	-52,5		1,0	-45,8	-39,3	-5,5
Interna kostnader (kto 79)	-78,8	-70,8		-9,5	-69,3	-78,2	-0,6
Summa kostnader	-1 156,6	-1 131,0	2,3 %	-19,5	-1 137,1	-1 153,9	-2,7
Verksamhetens nettokostnader	-923,5	-895,4	3,1 %	-3,0	-920,5	-920,5	-3,0

Det redovisade resultatet är nära oktoberprognosen som pekade mot ett resultat i budgeterad nivå. I förhållande till prognosen är det en skillnad som motsvarar 0,3 procentenheter i förhållande till totala budgeten för omvårdnadsnämnden. Prognosavvikelsen, redovisad i resultaträkningen ovan, visar sammantaget på 0,3 mkr lägre intäkter än utfallet och 2,7 mkr högre kostnader.

Avvikelserna återfinns på följande kontogrupper:

- personalkostnader 1,5 mkr högre kostnader än prognos och avser lönekostnader för Humaniora hemtjänst samt avgångsvederlag,
- övriga kostnader 5,5 mkr högre kostnader än prognos p.g.a. kostnader för utbildningar och arbetsmiljöåtgärder som finansierades med statsbidrag,
- köp av verksamhet 6,1 mkr lägre kostnader än prognos p.g.a. lägre kostnader för daglig verksamhet, boendestöd och vård- och omsorgsboende.

Verksamheter

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- utfall	Budget	Prognos	Prognos- utfall
Vård- och omsorgsboende	-413,8	-403,2	2,6 %	-0,3	-413,4	-411,9	-1,9
Hemtjänst	-185,3	-176,3	5,1 %	-2,9	-182,4	-184	-1,3
Omsorg om funktionshindrade enligt LSS	-228,5	-222,7	2,6 %	-2,1	-226,4	-228,4	-0,1
Förebyggande verksamhet	-17,8	-16,0	10,8 %	0,4	-18,2	-17,1	-0,7
Avdelningen för myndighetsutövning	-36,1	-37,6	-3,9 %	1,9	-38,1	-37,1	1,0
Övrig verksamhet	-42,0	-39,6	6,1 %	0,0	-42	-42	0,0
Summa nämnd	-923,5	-895,4	3,1 %	-3,0	-920,5	-920,5	-3,0
varav SoL och övrig verksamhet	-694,9	-672,7	3,3 %	-0,9	-694,1	-694,8	-0,1
varav LSS	-228,6	-222,7	2,6 %	-2,1	-226,4	-225,7	-2,9

SoL-verksamheten omfattar driften av sju vård- och omsorgsboenden 443 platser (utöver dessa driver Solna ett vård- och omsorgsboende i egen regi 100 platser), köp av enstaka platser i och utanför Solna, främst platser enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) 116 stycken. Detta motsvarar totalt 659 platser. Solnaborna har möjlighet att välja

sin utförare av hemtjänst. Verksamheten är upphandlad enligt LOV. Per 31 december 2019 fanns 14 utförare av hemtjänst i staden. Av dessa är 13 utförare privata och en drivs i egen regi.

Inom LSS-verksamheten finns 25 boendeplatser som drivs på entreprenad och 40 boendeplatser som drivs i egen regi. Dessutom finns inom staden 18 boendeplatser som är upphandlade enligt LOV. Därutöver köper omvårdnadsnämnden enstaka platser i andra kommuner motsvarande 34 platser. Detta motsvarar totalt 113 platser. Staden köper 102 platser avseende daglig verksamhet, främst upphandlade enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV). För insatserna korttidstillsyn och korttidsvistelse köper nämnden 32 respektive 41 platser.

Förändring mot föregående år

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 3,1 procent jämfört med föregående år. Verksamheter enligt SoL och övrig verksamhet redovisar 3,3 procent högre kostnader än 2018. Ökningen beror på indexförändringar och dyrare hyresavtal inom vård- och omsorgsboende och kostnader för köp av externa platser. Inom hemtjänstverksamheten beror ökningen på fler utförda hemtjänsttimmar för den upphandlade hemtjänsten enligt LOV. LSS-verksamheten redovisar 2,6 procent högre kostnader än 2018. Ökningen beror på indexförändringar, ökade volymer för insatsen personlig assistans och för köp av externa platser.

Avvikelse mot budget

Periodens budgetavvikelse är ett nettounderskott på 3,0 mkr. Största avvikelserna återfinns i verksamheter enligt SoL och övrig verksamhet som redovisar ett underskott på sammanlagt 0,9 mkr. Detta beroende på att inom området stöd i ordinärt boende är det högre kostnader för den upphandlade hemtjänsten enligt LOV p.g.a. volymökning genom fler beställda och utförda timmar. Underskottet vägs upp av minskade kostnader gällande en nedskrivning av äldre tvistiga fakturor. LSS-verksamheten redovisar ett nettounderskott på 2,1 mkr i förhållande till budget som är hänförligt till främst ökade volymer för insatsen personlig assistans och för högre kostnader än budgeterat för köp av externa platser och korttidstillsyn för barn över 12 år.

Årets resultat per verksamhet

Vård- och omsorgsboende visar på ett resultat närmare budget, ett underskott på 0,3 mkr. Resultatet visar på lägre kostnader för vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad som motsvarar ett överskott på 3,5 mkr och förklaras huvudsakligen av färre platser, 4 st, än budgeterat för Polhemsgården. Kostnader för köp av externa platser blev 1,8 mkr högre än budget. Som följd utav överskottet på vård- och omsorgsboende blir avgifter och momskompensation lägre än budgeterat.

Hemtjänstverksamheten visar ett nettounderskott på 2,9 mkr mot budget. Den upphandlade hemtjänsten enligt LOV, där även Humaniora hemtjänst ingår, visar ett underskott på 4,7 mkr jämfört med budget. Underskottet förklaras av att genomsnittlig utförd tid per omvårdnadskund har ökat och även den beställda tiden. För Humanioras hemtjänst uppgår årets nettounderskott till -2,3 mkr med en kraftig volymökning och högre lönekostnader än budget. Den upphandlade hemtjänsten redovisar också ett underskott med 2,3 mkr i förhållande till budget och det förklaras av volymökningen i förhållande till budget. Underskottet dämpas p.g.a. en volymminskning inom insatsen boendestöd som ger ett överskott om 1,5 mkr jämfört med budget.

Avdelningen för myndighetsutövning visar ett nettoöverskott på 1,9 mkr beroende på 1,4 mkr lägre kostnader för bostadsanpassningar, en nedskrivning av en tvist om fakturor för utskrivningsklara patienter och bårhusförvaring motsvarande 1,9 mkr. Överskottet dämpas av högre lönekostnader avseende extra lönesättningar för biståndshandläggare och konsultkostnader i samband med sjukskrivningar.

Verksamheter Omsorg om funktionshindrade enligt LSS beräknas visa ett underskott på 2,1 mkr i förhållande till budget. Beroende på den volymökning för insatsen personlig assistans LSS som har skett under perioden, både avseende externa placeringar och platser i egen regi, redovisar personlig assistans ett underskott på ca 4,6 mkr jämfört med budget. Ett antal kostsamma insatser aktualiserades under året och bidrar till underskottet. Även kostnader för korttidstillsyn för barn över 12 år har blivit närmare 1,0 mkr högre än budget. Kommunens kostnader för assistansersättning för de 20 första timmarna ger ett överskott på 1,2 mkr p.g.a. volymminskning. Kostnader för daglig verksamhet bedöms vara 1,8 mkr lägre än budget och senareläggning av starten för en LSS-gruppbostad från april 2019 till 2020 innebär lägre hyreskostnader och bedöms därmed ge ett överskott om 0,9 mkr.

Investeringar

Årets resultat för nämndens investeringar är ett utfall i nivå med budget. Förändringen mellan åren är en differens på 0,5 mkr. Anskaffade investeringar under perioden avser kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder samt utrustning av LSS gruppboheter.

Investeringsutfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	Differens 19/18	Budget-utfall	Budget	Prognos	Prognos-utfall
Kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder m.m.	-2,6	-2,1	0,5	0,0	-2,6	-2,6	0,0

Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete

Kvalitet, verksamhetsutveckling och effektivitet

Omvårdnadsnämndens arbete med att utveckla kvaliteten inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen har hög prioritet och ställer stora krav på kravställande, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheterna. Arbetet bidrar till att uppfylla samtliga nämndmål.

Avtalsuppföljningarna av verksamheterna inom förvaltningen har genomförts enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2019 och uppföljningarna visar att utförarna följer avtalen och att de arbetar med kvalitetsutveckling i verksamheterna.

Samverkan med utförare och andra samverkansparter sker regelbundet i form av nätverksträffar och arbetsgrupper. På mötena sker erfarenhetsutbyte, goda exempel presenteras samt diskussion om resultat från brukarundersökningar, avtalsuppföljningar och andra uppföljningsresultat. Utifrån behoven och i samarbete med utförarna prioriteras och planeras förvaltningen olika aktiviteter bland annat i form av utbildningar, workshops eller seminarier. Arbetet med Nationell vårdplan för Palliativ vård har fortsatt på vård- och omsorgsboende. Samarbetet med Palliativt kunskapscentrum i Stockholm fortlöper och flertalet palliativa ombud har deltagit på träffar som anordnats. Samverkan med Danderyds sjukhus fortlöper och regelbundna samverkansmöten anordnas.

Omvårdnadsförvaltningen har samverkat med kompetensförvaltningen i att erbjuda nyanlända praktikplats, extra tjänster samt sommararbete för ungdomar. Samarbetet för att erbjuda nyanlända och långtidsarbetslösa praktikplats har fortsatt under 2019. Solna har tillsammans med de tre största vård- och omsorgsskolorna och verksamheterna utvecklat samarbetet och tagit fram ett schema för praktikperioder i syfte att underlätta för eleverna att få en praktikplats i Solna.

Omvårdnadsförvaltningen ser den framtida kompetensförsörjningen som en strategisk fråga. Det är viktigt att bland annat undersköterskeutbildningen håller hög kvalitet och motsvarar kraven och behoven i verksamheterna. Consensus vårdgymnasium samt yrkeshögskola i partnerskap med Solna stad är certifierat som ett Vård- och omsorgscollege. Samarbetet i Vård -och omsorgscollege sker i form av bland annat lokala och regionala styrgrupper där representanter från förvaltningen samt representanter från flera av utförarna på vård- och omsorgsboenden deltar. Förutom frågor om utbildningens innehåll och kvalitet arbetar styrgrupperna för att öka vård- och omsorgsyrkenas attraktionskraft.

Omvårdnadsakademien är omvårdnadsförvaltningens forum för att säkra kvalitetsutvecklingen av vården och omsorgen. Akademiens övergripande mål är att verka för en vård och omsorg av hög kvalitet. Akademiens verksamhet är organiserad i en Äldre-akademi och en Omsorgsakademi. Akademien arbetar för en långsiktig kunskapsutveckling genom att initiera och uppmuntra utbildning och utveckling. Inom akademien samordnas förvaltningens satsningar på utbildning och utveckling. Samverkan med högskolor och FoU-enheter är betydelsefull och sker regelbundet i respektive akademis styrelse. Resultat av utvecklingsprojekt och forskning ska komma de äldre och personer med funktionsnedsättning till del.

Omvårdnadsförvaltningens satsningar på utveckling och utbildning inom äldreomsorgen samordnas i Äldre-akademien. I Äldre-akademien samarbetar omvårdnadsförvaltningen med FOU-nu, Consensus vårdgymnasium samt yrkeshögskola och Karolinska Institutet. För att de äldre ska ha möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka Äldre-akademiens arbete sitter även representanter från Solna stads Äldreforum i Äldre-akademiens styrelse. Genom att

utveckla samarbetet mellan praktisk verksamhet och forskning stärks förutsättningarna för en aktiv kunskapsutveckling.

Omvårdnadsförvaltningens satsningar på utveckling och utbildning inom omsorgen om personer med funktionsnedsättningar samordnas i Omsorgsakademin. I Omsorgsakademin samarbetar omvårdnadsförvaltningen med FoU Södertörn, Consensus vårdgymnasium samt yrkeshögskola och FOUUnu. För att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka Omsorgsakademin styrelse är Solna stads funktionsnedsättningsombud med i Omsorgsakademin styrelse.

Utförarna på vård- och omsorgsboendena fortsätter att göra registreringar i tre nationella kvalitetsregister: Palliativa registret, Senior Alert och beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom (BPSD). Arbetet med BPSD registreringar fortskrider i verksamheterna men antalet registreringar har minskat något under 2019 i jämförelse med föregående år. För att öka antalet BPSD administratörer hölls nätverksträff för administratörer tillsammans med stadens demenskoordinator i juni och utbildning av BPSD administratörer i verksamheterna har skett under hösten 2019.

Arbetet med att upptäcka tidiga tecken på demens inom funktionshinderområdet fortsätter och som stöd i arbetet används kartläggningsinstrumentet Tidiga Tecken. Humaniora hälso- och sjukvårdsteam LSS har fortsatt att utbilda personal på grupp- och servicebostäder i arbetsverktyget Funca under 2019. Syftet med användning av det webbaserade verktyget Funca är att förebygga och minska utmanande beteende och arbetet genomförs i team. Under 2019 har 17 medarbetare inklusive fem chefer från åtta grupp- och serviceboenden utbildats samt fyra medarbetare inklusive en chef som arbetar med två brukare som har personlig assistans.

Under hösten har en ny satsning på utbildning i palliativ vård genomförts. I samarbete med Palliativt kunskapscentrum, PKC, har nya palliativa ombud utbildats både inom äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet.

Förvaltningens satsning på brand- och säkerhetsarbete i verksamheterna har fortsatt under året med utbildning för brandskyddsansvariga, brandskyddskontrollanter och för medarbetare brandskyddskurs. Förvaltningen har även genomfört en uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet på vård- och omsorgsboende och verksamhetsbesök på service- och gruppbostad LSS för genomgång av det systematiska brandskyddsarbetet.

Hemtjänstpersonal har vid två tillfällen erbjudits heldagsutbildningar som anordnas i samverkan med landstinget med föreläsningar i olika ämnen som berör det dagliga arbetet. Fokusområden har exempelvis varit stroke, alkohol och tobak, KOL, kognitiv svikt, diabetes och undernäring.

Utbildning har genomförts för chefer och nyckelpersoner inom Humaniora vård och omsorg, för att höja kompetensen inom SOSFS 2011:9 samt på vilket sätt förvaltningens kvalitetsledningssystem LEDA kan vara ett stöd i det dagliga arbetet.

Under 2018 beviljades Solna stad medel från Europeiska socialfonden för projektet Digitalt medarbetarskap. Syftet med projektet är att utveckla kompetensen inom digital teknik och digitala verktyg för medarbetare och chefer inom omvårdnadsförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen samt att digital teknik ska vara ett naturligt inslag i kommande verksamhetsutveckling. Planeringsfasen av projektet pågick fram till sommaren 2019. Efter sommaren tillträdde förvaltningens sju digitala kompetensledare sina tjänster. Deras uppdrag är att på olika sätt utbilda medarbetarna inom egen regi. Hittills har nästan 200 medarbetare fått utbildning i hur man mailar samt vad och hur man hittar på intranätet. Varje utbildningsområde följs upp genom enkäter. Resultatet från dem används för att se om förbättringar behövs avseende hur projektet genomförs. Projektet pågår till och med december 2021.

Staben för kvalitetsutveckling har i samverkan med myndighetsavdelningen tagit fram en enkät med fem frågor som fångar upp ett antal aspekter av brukarnas upplevda kvalitet. Dessa frågor utgår bland annat från nämndmålen och ställs i samband med att handläggarna följer upp sina biståndsbeslut, både inom SoL och LSS. Frågorna besvaras anonymt och utgör statistiskt underlag för vidare kompetenssatsningar och kvalitetsutveckling framöver, i syfte att arbeta med att främja nämndmålet gällande trygghet, gott bemötande och kundnöjdhet.

Under 2019 har förvaltningen tagit emot 129 klagomål jämfört med 58 klagomål 2018. De flesta klagomålen gäller vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Förvaltningen begär återkoppling från utföraren på vidtagna åtgärder när klagomål inkommer. Kontakt tas alltid med den kund/närstående som klagomålet gäller.

Förvaltningen arbetar vidare med LEDA, ett kvalitetsledningssystem, som används för det systematiska kvalitetsarbetet inom omvårdnadsförvaltningen. Enligt SOSFS 2011:9 ska vårdgivare eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Med stöd av det ska verksamheterna kunna, planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra sina

verksamheter. Under 2019 har förvaltningen fortsatt rapportera avtalsuppföljningarna i systemet för en mer enhetlig bedömning och för att effektivisera arbetet. Uppföljningen gör att staben för kvalitetsutveckling kan ta fram underlag för att identifiera utvecklingsbehovet för nämndens samtliga verksamhetsområden.

Våren 2018 antog nämnden SKR:s rekommendation för att stärka kvaliteten i särskilt boende för äldre framförallt nattetid. Under 2019 har registreringsverktyget uppgraderats och nya verktyg har införskaffats. Arbetet med att höja insatsernas kvalitet nattetid följs upp i samband med avtalsuppföljningarna 2019-2020. Uppföljning av rekommendationen har under året skett på samverkansmöten med verksamhetschefer. Nätverksträffar för medarbetare som arbetar nattetid har anordnats för att stödja nattmedarbetarna i detta arbete.

Den 8 maj hölls en inspirationsdag med temat kvalitet och systematiskt förbättringsarbete. Över 100 chefer från olika verksamheter i staden och inom staden fick delta i ett seminarium för att öka intresse och förståelse för hur ett systematiskt förbättringsarbete kan bedrivas framgångsrikt samt hur medarbetare kan motiveras och engageras i arbetet med att utveckla verksamheten.

Den 17 oktober hölls den årliga kvalitetsdagen med temat framtidens vård och omsorg. Cirka 140 medarbetare, chefer, politiker, tjänstemän och representanter från lärosäten och forsknings- och utvecklingsenheter deltog i dagen. Kvalitetsdagens program bestod av föreläsningar, paneldiskussion, tävlingsbidrag till kvalitets- och inspirationspris och uppträdande från arbetstagare från en daglig verksamhet i Solna.

Kvalitetsdeklarationer

Omvårdnadsnämnden har sedan tidigare antagit 14 kvalitetsdeklarationer med värdighetsgarantier. Uppföljning av kvalitetsdeklarationerna görs i samband med avtalsuppföljningarna.

Tväarsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärasektoriella frågorna: internationellt arbete, likabehandlingsarbete och strategiskt miljöarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärasektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärasektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete används huvudsakligen som metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling.

Omvårdnadsnämndens arbete med de internationella frågorna är bland annat kopplade till nämndmålet som inkluderar trygghet, bemötande och nöjdhet.

Nämnden fortsätter att arbeta med internationellt utbyte med studieresor och studiebesök. Under våren har förvaltningen tagit emot studenter från Kanada i ett samarbete med Karolinska institutet. Studenterna har studerat hur vården och omsorgen om äldre är uppbyggd i de nordiska länderna och har fått ta del av hur vi arbetar i Solna. En delegation från Valmiera, vår vänort i Lettland besökte flera förvaltningar i Solna. På omvårdnadsförvaltningen utbyttes erfarenheter kring förebyggande verksamhet, arbete med volontärer, välfärdsteknik och omvårdnaden av personer med demenssjukdom.

Förvaltningen deltar i Eurocities Social Affairs forum, framför allt i arbetsgruppen Urbant åldrande (urban ageing). Förvaltningen har utsett internationella ombud, som tillsammans med medarbetare från den verksamhet som särskilt berörs av mötet specifika tema, har som uppgift att företräda Solna i arbetsgruppen och informera och delge erfarenheter från deltagande städer. I november deltog de i Ghent, Belgien, där frågor kring arbetet med demenssjuka både vad gäller bemötande på individuell nivå och hur vi skapar miljöer som främjar ett hälsosamt åldrande diskuterades. Ytterligare en inspirerande konferens inom ramen för Eurocities Social Affairs forum ägde rum i oktober i Warszawa. Här möjliggjorde en blandning av olika aktiviteter kunskaps- och erfarenhetsutbyten kring de utmaningar den demografiska förändringen i hela Europa, med en åldrande befolkning och minskande andel personer i arbetsför ålder, medför.

Digitaliseringen har stor påverkan på omvårdnadsnämndens ansvarsområde och verksamheterna behöver anpassas utifrån detta. Den digitala utvecklingen ger möjligheter att höja kvaliteten vård och omsorg, skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekryteringen av chefer och omvårdnadspersonal i framtiden. Förvaltningen deltar

tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen i EU-projektet Digitalt medarbetarskap som leds av stadsledningsförvaltningen. Projektet ger möjlighet till digital kompetensutveckling till våra medarbetare inom vård och omsorg. Inom projektet ingår internationellt samarbete för möjligheter att utbyta erfarenheter kring digitalisering och digital kompetensutveckling.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att utveckla nämndens verksamhet och måluppfyllelse samt att säkerställa ett likvärdigt bemötande och service.

Nedan beskrivs likabehandlingsarbetet under 2019.

Arbetet mot våld i nära relationer som även omfattar hedersvåld riktar sig både till stadens äldre och till personer med funktionsnedsättning. Samverkansrutiner är framtagna mellan omvårdnadsförvaltningen och socialförvaltningen, då det förekommer att båda förvaltningarna har kontakt med medborgaren och en samverkan behövs. Det är socialförvaltningen som ansvarar för att utreda våldsutsatta personer och våldsutövare. En broschyr om våld i nära relationer på lättläst svenska är framtagen i samarbete med stadens kommunikationsenhet.

Arbetet fortsätter med att upprätthålla och öka medvetenheten kring jämställdhet och genus som en naturlig del av det ordinarie arbetet på avdelningen för myndighetsutövning. Det sker även genom praktiska övningar på arbetsplatsträffar och genom att ärenden aidentifieras vid ärendedragning. Handläggarna har utbildning i normkritiskt tänkande, likabehandling och att arbeta för att undvika kränkande särbehandling.

Information om likabehandlingsarbete ingår som en naturlig del i introduktionen av nyanställda.

Upphandling enligt lagen om valfrihetssystemet enligt LOV innebär för äldre och för personer med funktionsnedsättning självbestämmande och en ökad valfrihet i valet av utförare av beviljade insatser.

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre fortsätter. Det sker bland annat genom samverkan med frivilligorganisationer och andra volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans och erbjuda friskvårds- och/eller kulturaktiviteter. Förvaltningen fortsätter arbetet med att erbjuda personer med en demenssjukdom och deras anhöriga stöd för att motverka social isolering.

Tidningen Senior i Solna ges ut till alla Solnabor som är 65 år och över i syfte att sprida information om nämndens uppdrag och aktiviteter.

Under perioden har förvaltningen fortsatt sitt arbete för att stödja personer med funktionsnedsättning dels för att öka anställningsbarhet och dels för att utveckla arbetsmetoder med syftet att stödja personerna i att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Miljö

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyen med tillhörande miljöstrategi samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under 2019 utifrån miljöpolicyens fokusområden.

För att styra mot de övergripande målen för miljöarbetet i staden fortsätter förvaltningen sitt arbete med att samverka med stadens upphandlade utförare och egenregi verksamheter för att öka intresset för att köpa in eller leasa eldrivna cyklar och bilar. Vårdplaneringar sker mer och mer via videolänk, vilket minskar exempelvis antalet bil- och taxiresor. Myndighetsavdelningen har använt elcyklar vid hembesök och vid de vårdplaneringar som inte sker via videolänk. Respektive hemtjänstutförare erbjuder medarbetare utbildning i att köra Eco Driving.

Källsortering av hushållssopor sker på alla vård- och omsorgsboenden. För att minska mängden plast finns plastkvarnar i verksamheter där behov finns. Just nu finns plastkvarnar på fem av åtta vård- och omsorgsboenden. Plastkvarnar komprimerar plastmängden och därmed minskas antalet transporter. Förvaltningen ser över möjligheten att installera balpressar för att komprimera pappersmängden för att minska volymmängden och antalet transporter. Under året har en balpress installerats på ett av stadens vård- och omsorgsboende. Förvaltningen planerar att införa matsortering på de verksamheter som ger möjligheter till det. Det matsorteras på fyra vård- och omsorgsboende idag varav en tillkommit under året. Miljökrav har ställts i genomförda upphandlingar bl. a krav på att införa sortering av matavfall.

Energibesparande åtgärder i allmänna ytor har genomförts under några år på samtliga vård- och omsorgsboenden i de allmänna ytorna. Det har skett genom utbyte av befintliga armaturer till armaturer med lågenergilampor LED och i vissa fall närvarostyrd belysning.

För att stimulera till återbruket i staden har omvårdnadsförvaltningen ett förråd med överblivna och begagnade möbler, inredning och annan utrustning. Hit kan förvaltningens verksamheter komma och byta ut möbler. På det sättet kan verksamheterna få lägre inköpskostnader och samtidigt bidra till miljö- och klimatvänlig hantering. Under 2018 och 2019 har omvårdnadsförvaltningen haft två personer med särskilda anställningsvillkor anställda, de har bland annat reparerat möbler till Solnas vård- och omsorgsboenden. De möbler som inte kommer kunna användas av Omvårdnadsförvaltningens verksamheter kommer framöver läggas ut i på stadens återbruksportal REKO för återanvändning.

Förvaltningen fortsätter att erbjuda grundläggande miljöutbildning i två steg för alla anställda i förvaltningens verksamheter. Under året har 47 medarbetare genomgått utbildningen. De genomförda aktiviteterna har bidragit till genomförande av Solna stads miljöstrategi, särskilt fokusområdena en effektiv resursanvändning och en god livsmiljö.

Medarbetare

Kompetensutveckling

Förvaltningen arbetar systematiskt med kompetensutveckling för såväl chefer som medarbetare. Inom egen regi har ett internt kompetensutvecklingsprogram tagits fram för samtliga verksamhet-, enhets-, och gruppchefer där utbildningsinsatserna följer årets olika verksamhetsprocesser och aktiviteter. Under året har omvårdnadspersonal och seniorträffspersonal haft utbildning i studiecirkelform kring psykisk ohälsa och äldre. ESF-projektet Digitalt medarbetarskap fortsätter att utbilda omvårdnadspersonalen inom egen regi i de verksamhetssystem som används. En särskild workshop kring kränkande särbehandling har påbörjats inom ramen för projektet vilken kommer att slutföras under våren 2020. Förvaltningen har äskat medel från omställningsfonden för olika kompetenshöjande utbildningssatsningar för personliga assistenter, stödassistenter på LSS-boenden, bistånds- och LSS-handläggare samt chefer på olika nivåer.

Förebyggande hälsoarbete

Både stadens HR-policy och strategi samt att projektet Hållbar arbetshälsa har permanentats är viktiga delar i arbetsmiljöarbetet för att skapa ett förhållningssätt som både stimulerar till en god och hållbar arbetshälsa, en stimulerande arbetsmiljö och ett aktivt förebyggande arbete. För det krävs kunskap och kompetens hos både medarbetare och chefer. Det finns rutiner och checklistor för exempelvis sjukfrånvaro och därtill ett mycket gott samarbete med stadens HR-enhet och företagshälsovård.

Inom förvaltningen pågår ett strukturerat arbete med fokus på faktorer som bidrar till ökad hälsa och till hållbar arbetshälsa över tid med aktiviteter som främjar, förebygger och rehabiliterar på organisations-, grupp- och på individnivå. Förvaltningen har utsett två medarbetare som hälsoombud. De har ansvar för att lyfta förvaltningens hälsoskapande arbete för en mer hälsosam förvaltning. Under året har deras arbete med arbetsplatsbesök fortsatt i syfte att fånga upp goda exempel ute på arbetsplatserna och för att sprida information om pågående aktiviteter. Det finns nu hälsoinspiratörer, hälsoombudens förlängda armar, på ett flertal arbetsplatser.

Medarbetarundersökning - Hållbart medarbetarengagemang

Medarbetarundersökningen som genomfördes våren 2019 visar på en svarsfrekvens på 81 procent vilket är en ökning med 2 procent från föregående år. De senaste mätningarna för Hållbart medarbetarengagemang (HME) har visat på ett högt indexvärde för omvårdnadsförvaltningens medarbetare och chefer. Årets index har höjts till 83 mot 82 år 2018. Flertalet medarbetare anser att de utvecklas och lär nytt i sitt arbete. De tycker att chefer återkopplar olika frågor i vardagen och att förutsättningar finns för att arbeta och driva frågor effektivt. De utmaningar som chefer och medarbetare gemensamt behöver arbeta med är arbetsrelaterad utmattning, målkvalitet och delaktighet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för förvaltningen som helhet var 7,0 procent 2019. Sjukfrånvaron har ökat något jämfört med föregående år. Under 2020 fortsätter förvaltningen att fokusera på de faktorer som bidrar till ökad hälsa och till en hållbar arbetshälsa över tid.

Periodutfall	2019	2018	Förändring
Antal anställda	443	420	23
- varav kvinnor	345	330	15
- varav män	98	90	8
Antal årsarbetare i snitt	369,4	346,1	23,3
Sjukfrånvaro, %	7,0	6,7	0,3
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	83	82,4	0,6

Fotnot: Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad. Sjukfrånvaro avser perioden januari-december för respektive år.

Antal anställda och årsarbetare avser perioderna per 31 december. Tidigare rapporteringar var perioden snitta av december månad.

Framtida utmaningar och förutsättningar

Befolkningsutveckling

Befolkningsökningen de närmsta åren, främst i åldersgrupperna 20–64 år, kan komma att påverka behovet av LSS-insatserna boende med särskilt stöd och daglig verksamhet. Det är troligt att när denna åldersgrupp ökar så kommer det även att finnas personer med behov av dessa insatser. Det krävs lång planering för att möta behovet av framför allt boende. Förvaltningen ser det som angeläget att behovet av gruppboende och servicelägenheter finns med vid planeringen av nya bostadsområden. I dagsläget bedömer omvårdnadsförvaltningen att genomförande av två nya gruppboende samt ett serviceboende, ger tillräckligt med platser under åren 2019-2021.

Det finns även behov av flera platser i vård- och omsorgsboende från omkring 2025-2026.

Välfärdsteknik och nya arbetssätt

Välfärdsbehoven ökar till följd av att antalet äldre ökar samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar i alls samma takt. Denna utveckling ställer sammantaget krav på att utveckla omvårdnadsförvaltningens verksamhet och arbetssätt. Utveckling av välfärdsteknik kommer att vara en viktig del i detta. Den digitala utvecklingen ger möjligheter till att skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekrytering av chefer och vårdpersonal i framtiden. Några exempel på utvecklingsområden är förebyggande verksamhet, tillsyn dag- och natttid samt samverkan med regionen.

Lagen om "Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" (prop.2016/17:106)

Sedan den 1 januari 2018 gäller en ny lag om "Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" (2016/17:106). Lagen omfattar alla åldrar och såväl somatisk, psykiatrisk som missbruksvård. I Stockholms län är riktlinjer och rutiner framtagna för samverkan mellan kommun och landsting. Den öppna vården får ett betydligt större ansvar än tidigare och ska utse en fast vårdkontakt när inskrivningsmeddelandet kommer samt kalla till samordnad individuell plan (SIP) för de personer som skrivs ut från sjukhus som har insatser från båda huvudmännen. Förvaltningen har utarbetat rutiner för att kunna hantera de nya arbetssätten, då de nya arbetssätten medför betydligt kortare handlägnings- och utredningstid samt ett helt nytt sätt att arbeta för handläggarna. Omvårdnadsnämnden antog under hösten en regional överenskommelse om samverkan mellan regionen och kommunerna i Stockholms län om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Överenskommelsen som kommer följas upp under året reglerar frågor om betalningsansvar, tidsfrister och utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård.

Fortsatt kompetenshöjning

Kompetensutveckling och kompetenshöjning inom vård och omsorg behövs för att både bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna. För det krävs medarbetare som har rätt kompetens för uppdraget. Det är därför viktigt att utbilda till både undersköterskor och specialistsjuksköterskor. Omvårdnadsförvaltningen tillsammans med stadsledningsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter projektet om digital kompetensutveckling för baspersonal och chefer. Planeringsfasen av projektet pågick fram till sommaren, därefter har genomförandefasen påbörjats. Projektet pågår till och med december 2021.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
LSS, Boende Andersvägen 3B	Upphandling är genomförd, ny utförare blir Frösunda Omsorg AB
LSS, Boende Västra vägen 5	Upphandling är genomförd, utförare blir Patia LSS AB
LSS, Boende Spårvägen 6 (upphandling påbörjades 2018)	Nytida AB är utförare fr.o.m. 1 oktober 2019
Kostentreprenad Skoga (upphandling påbörjades 2018)	Fazer Foods AB fick fortsatt förtroende fr.o.m. 1 oktober 2019

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljningarna har följt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2019 och resultaten visar att utförarna följer avtalen och att en kvalitetsutveckling sker i verksamheterna. Under slutet av 2018 och under 2019 har kvalitetsutvecklare på omvårdnadsförvaltningen genomfört avtalsuppföljning av samtliga hemtjänstutförare samt larm- och nattpatrull. Avtalsuppföljning har även skett av tre LOV upphandlade vård- och omsorgsboende utanför Solna och ett i Solna samt alla nio vård- och omsorgsboenden i Solna, alla dagliga verksamheter (LSS) i och utanför Solna, alla grupp- och servicebostäder (LSS) samt alla boendestödsutförare har följts upp enligt plan.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Styrning	Uppföljning av verksamhetsavtal och överenskommelser	Kontroll av att planen för uppföljning av verksamhetsavtal och överenskommelser följs.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljningsplan har följts enligt plan, samtliga vård- och omsorgsboende i Solna har följts upp efter verksamhetsövergång och tre vård- och omsorgsboende utanför Solna har följts upp. Alla hemtjänstutförare har följts upp enligt plan. Samtliga grupp- och servicebostäder, dagliga verksamheter och utförare av boendestöd har följts upp enligt plan.</p>
Medarbetare	Rekrytering, sjuksköterskor och socionomer	Kontroll av att månatlig redovisning angående sjuksköterskesituationen görs till medicinskt ansvarig sjuksköterska.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Utförarna har rapporterat till medicinskt ansvarig sjuksköterska när avvikelser gällande sjuksköterskebemanning har skett. Rekryteringsproblematik finns för sjuksköterskor och bemanningsföretag har i vissa fall kopplats in.</p>
		Kontroll fyra gånger per år att behovet av socionomer fylls.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Avstämning med avdelningschef. Rekrytering sker enligt behov och plan.</p>
Ekonomi	Rättvisande redovisning av LSS-kostnader	Kvalitetssäkring av att redovisningen av LSS-kostnader är korrekta.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Kontrollen har gjorts löpande under året i samband med budgetuppföljningar, tertial och delårsbokslut.</p>
Verksamhetsprocesser	Åtkomst till uppgifter i enskildas dokumentation i vård- och omsorgsboende	Kontroll att loggkontroller görs i verksamhetssystem där personuppgifter förekommer.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Kontroller har gjorts enligt rutin.</p>
	Vård- och omsorgsboende inom Solna stad	Kontroll av att en behovsprognos görs för vård- och omsorgsboende.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>En behovsprognos för vård- och omsorgsboende har tagits fram och redovisats för omvårdnadsnämnden i december 2019.</p>
	Övertagande av verksamhet av ny utförare av vård- och verksamhetsboende.	Kontroll av att handlingsplaner och rutiner följs vid överlämning av verksamhet vid ny utförare.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Förvaltningen har haft regelbundna möten med utförarna för att kontrollera överlämning av vård och omsorgsboende under övergången. Efter övergångarna har planerade och oplanerade uppföljningsbesök gjorts av förvaltningen för att kontrollera att utförarnas handlingsplaner och rutiner följs.</p>
	Utlämnande av handlingar enligt GDPR.	Kontroll av att gällande rutiner för utlämnande av handlingar följs.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Avstämning har gjorts med förvaltningens dataskyddsbud. Ingen avvikelse under året.</p>

Verksamhetsmätt

Verksamhetsmätt tabell

Mått	2019	2018	2017
VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE			
Boende på omvårdnadsboende			
Antal personer som haft insats under året	827	826	763
Andel kvinnor/män, %	69/31	68/32	69/31
Boende på korttidsplats/växelvård			
Antal personer som haft insats under året	161	119	75
Andel kvinnor/män, %	47/53	48/52	53/47
Bruttokostnad/dygn i omvårdnadsboende 100% beläggning			
Demenscentra, kr (exkl lokalkostn)	1 885	1 928	1 889
Egen regi, kr (exkl lokalkostn)	1 758	1 730	1 698
Entreprenad, kr (exkl lokalkostn)	1 766	1 734	1 701
HEMTJÄNST			
Hemtjänstkunder			
Antal kunder som haft insats under året 1)	1 422	1 470	1 494
Andel kvinnor/män, %	65/37	65/35	68/32
Antal byten av hemtjänstföretag 2)	161	73	78
Bruttokostnad/utförd hemtjänsttimme			
Hemtjänst Egen regi enl. LOV, kr	418	395	384
Entreprenad, kr	399	391	383
LSS			
Antal personer med LSS-insats	351	329	314
Antal verkställda beslut	513	483	458
Antal insatser i genomsnitt per person	1	2	2
Antal personer med LASS-beslut	71	71	75
Bruttokostnad/boendedygn, LSS vuxna			
Entreprenad, kr (exkl lokalkostn) 3)	2 731	2 751	2 585
Externa platser, kr (exkl lokalkostn) 4)	3 767	3 461	3 671
Egen regi, kr (exkl lokalkostn) 5)	1 962	2 041	2 282
Bruttokostnad/dag daglig verksamhet			
Entreprenad, kr	1 200	1 062	1 050
Externa platser, kr 6)	1 047	994	1 053

Kommentar:

På grund av ändring i dokumentationssystem och övergång från Procapita till Lifecare har sättet att ta fram uppgifter ur systemen gjort att det varit svårt att jämföra antal boende över tid. Därför har vissa uppgifter för åren 2017–2018 justerats. Antalet personer med hemtjänst baseras på registrerade besök. Tidigare har antalet personer med aktuellt beslut/verkställighet redovisats. Detta innebär att tidigare årssiffror skrivs ned något (ca 5%). Orsaken till denna skillnad är främst att en del hemtjänstbeslut inte hinner verkställas innan den enskilde avlider eller flyttar in på boende.

1) Ökning av antal kunder för Humaniora hemtjänst 8% och för övriga en minskning med 2%

2) varav 90 p.g.a. att Hemtjänstkompaniet togs över av Attendo

3) Ett individavtal Andersvägen innebär lägre kostnad samt lägre nivåer Centrumslingan

3) Nyckeltalen för 2016 och 2017 ändrat för rätt jämförelse mellan åren

4) Platserna minskat från 40 st till 34 st

5) Lägre dygnspris p.g.a. fler boende i en gruppboende jämfört med 2018

6) Platserna omräknade till heltider och snitt per

månad 21,0 dagar